

Бегуш Наталія Вікторівна,
студентка 5 курсу навчально-
наукового інституту права та

психології Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент
кафедри господарсько-правових
дисциплін навчально-наукового
інституту права та психології
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат економічних наук,
доцент **Котирло О.О.**

РЕФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В умовах ринкових відносин і особливо в перехідний період до ринку бюджетна система є найважливішим економічним регулятором. Бюджетна система відноситься до тієї сфери суспільного життя, що безпосередньо стосується інтересів всіх і кожного.

Бюджетна система - це взаємопов'язаний комплекс політичних юридичних, соціальних й економічних відносин, що забезпечує функціонування усіх його ланок з виконання завдань, визначених бюджетною політикою держави [2, С.10].

Бюджет як економічна категорія тісно пов'язаний зі всією сферою товарно-грошових відносин. Рух грошових коштів і товарів, формування й використання фінансових ресурсів, ціноутворення, формування фондів споживання і нагромадження - все це економічні стосунки, які так чи інакше знаходять своє відображення у бюджеті. Звідси і адекватний вплив його на суспільне виробництво, оскільки бюджет впливає на нього не ізольовано від інших економічних категорій, а разом і одночасно з ними.

Оскільки бюджет тісно пов'язаний зі всією сферою господарських відносин, він не розчиняється у цій сфері, а займає особливе місце. Відображуючи економічні відносини між суб'єктами суспільства, бюджет є складовою частиною економічної політики держави. Бюджет концентрує у собі економічний потенціал суспільства, є дійовим засобом зростання й удосконалення суспільного виробництва.

Тривалий час ринковий механізм господарювання в основному був спрямований на розвиток економічного аспекту діяльності людини і суттєво не зачіпав соціального аспекту. Але ж у суспільстві є єдиним організмом, і його існування пов'язано з оптимальним вирішенням як економічних питань у повному обсязі, так і соціальних. Ось чому ті питання, які неповною мірою може вирішити ринковий механізм, бере на себе держава використовуючи різні методи, що дістали назву державного регулювання господарських відносин за допомогою бюджетної політики.

Слід зазначити, що надмірна централізація у витрачання бюджетних коштів, як і звуження фінансових можливостей органів місцевого самоврядування, мають для держави однакові негативні наслідки. Тут потрібна науково обґрунтована концепція розмежування доходів і витрат різних ланок бюджетної системи. Визначальними при її обґрунтуванні мають стати фактори

ефективного витрачання коштів, посилення контролю з боку держави за господарською діяльністю суб'єктів підприємництва, встановлення залежності між розміром бюджетних витрат і результатами економічної діяльності в регіонах. Для врегулювання бюджетних проблем суб'єктами законодавчої ініціативи пропонувалося безліч законопроектів, з 2001 року їх налічується близько 90. Проте переважна більшість цих законопроектів були фрагментарними, націлених на вирішення вузько спрямованих питань, не враховували змін у законодавстві, реальній соціально - економічного розвитку країни та її територій та не були орієнтовані на перегляд засад і основ бюджетного процесу відповідно до передового світового досвіду [3, С.52]. Важливим стає питання проведення реформ, зокрема:

- впорядкування системи діючих податкових пільг, що надаються за галузевою і професійною ознаками, та вирівнювання податкового навантаження за видами економічної діяльності, відмова від практики надання центральними органами виконавчої влади пільг, що зменшують доходи місцевих бюджетів на виконання власних повноважень, у зв'язку з чим не існуватиме потреби в наданні державою коштів на компенсацію таких втрат доходів місцевих бюджетів;
- запровадження повноцінного середньострокового бюджетного планування в розрізі головних розпорядників бюджетних коштів і бюджетних програм на рівні державного й місцевих бюджетів як результат затвердження трирічних бюджетів, що буде реальним кроком до підвищення ефективності видатків бюджету та якості бюджетної політики в цілому;
- повномасштабне застосування програмно-цільового методу при плануванні й виконанні бюджетів усіх рівнів із організацією бюджетного процесу в жорсткій прив'язці до пріоритетів соціально - економічного розвитку;
- застосування єдиних підходів до управління державними коштами в частині коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального й пенсійного страхування та державних підприємств на основі принципів управління бюджетними коштами;

Сьогодні Україна перебуває в досить складних економічних умовах. В такій ситуації актуальним було і залишається питання бюджетного вдосконалення.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2010. - 50-51, - СТ.2-5
2. Артус М. М. Бюджетна система України : навч. посіб. / М. М. Артус, Н. М. Хижа. - К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2005. - С. 10.
3. Демків О.І. Напрями поглиблення бюджетної реформи в Україні // Фінанси України - 2009 - № 3 - С.52.